

Katarzyna Ćwirynkało
Specjalistka ds. równouprawnienia
Mateusz Dampc
Rzecznik ds. Równości Szans

Kobiety w nauce – analiza wybranych danych ilościowych

W raporcie zebrano podstawowe dane ilościowe na temat liczby osób zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych z podziałem na płeć (część 1), zarządzania Uniwersytetem na różnych szczeblach z uwzględnieniem kwestii płci (część 2), aktywności naukowej (staże, granty) i udziału w szkoleniach kobiet i mężczyzn na Uniwersytecie (część 3) oraz liczby studentów i studentek na poszczególnych wydziałach (część 4). Prezentowane dane sporządzono według stanu na **31 grudnia 2022 roku**.

1. Osoby zatrudnione na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych z podziałem na płeć

W grupie pracowników i pracownic na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych zatrudnionych było łącznie 1 737 osób. Kobiety stanowiły 52,1 % (905 osób), natomiast mężczyźni 47,9 % (832 osoby). Zestawienie liczby etatów w poszczególnych grupach pracowników/pracownic zawarto w tabeli 1 (stanowiska: badawczo-dydaktyczne, badawcze i dydaktyczne).

Tabela 1. Liczba etatów osób zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych na Uniwersytecie z podziałem na płeć

	KOBIETY Suma etatów	MĘŻCZYŹNI Suma etatów
NAUCZYCIEL AKADEMICKI	855,263	796,224
PRACOWNIK BADAWCZO-DYDAKTYCZNY	631,917	633,917
adiunkt (dr hab.)	54	56,167
Adiunkt	282	193,5
asystent (dr)	43,25	45
Asystent	54,167	37
profesor uczelni	151,5	183
Profesor	47	119,25
PRACOWNIK BADAWCZY	14,928	13,057
Adiunkt	3,25	1
asystent (dr)	1	3,3
Asystent	4,678	3,59
Profesor	2	4,167
PRACOWNIK DYDAKTYCZNY	208,418	149,25
adiunkt (dr hab.)	2	4

Adiunkt	67,751	66,25
asystent (dr)	17,167	11,5
Asystent	84,5	51,5
Lektor	5	2,5
adiunkt kliniczny	2	1
Trener	6	5
starszy lektor	23	4

1284 osoby (liczba zatrudnionych osób nieznacznie różni się od liczby etatów) pracowały na stanowiskach badawczo-dydaktycznych. Liczba kobiet i mężczyzn była bardzo zbliżona (643 kobiety i 641 mężczyzn). Różnice widoczne są na poszczególnych stanowiskach. Zasadniczo, **na najwyższych stanowiskach (profesor i profesor Uczelni) przeważają mężczyźni (stanowią oni 72% profesorów i 54,6% profesorów Uczelni). Warto jednak zauważyć, że w porównaniu do roku 2021, różnice te zmaleły.** Na dzień 31.12.2021 roku wynosiły one bowiem odpowiednio: 73,8% oraz 56,5%. Z kolei na stanowisku adiunkta i asystenta z tytułem magistra na dzień 31.12.2022 roku widoczna była liczbowa przewaga kobiet (w obu przypadkach kobiety zajmowały 59,4% stanowisk). **W porównaniu do roku 2021, wzrósł odsetek kobiet na stanowisku adiunkta ze stopniem doktora (o 1,8%) i nieznacznie zmaleł odsetek kobiet na stanowisku asystenta (o 0,3%).**

Jeśli chodzi o stanowiska badawcze, zatrudnione były na nich łącznie 44 osoby (najmniej liczna grupa spośród wyróżnionych grup stanowisk). Podobnie jak w roku 2021, było wśród nich nieznacznie więcej kobiet niż mężczyzn (różnica wynosiła 4 etaty, rok wcześniej – 3 etaty). W grupie profesorów $\frac{3}{4}$ stanowisk zajmowali mężczyźni. Wśród profesorów uczelni zachowana jest równowaga płci (po 2 stanowiska dla każdej z płci). Adiunkci z tytułem dr hab. to tylko jedno stanowisko zajmowane przez kobietę. Proporcje płci zmieniają się w przypadku stanowiska adiunkta – przeważają kobiety (7 na 8 stanowisk). Asystentów z tytułem doktora reprezentują po równo obie płci (3 kobiety oraz 3 mężczyzn). Na stanowisku asystenta zatrudnionych było nieznacznie więcej kobiet niż mężczyzn (różnica wynosi 2 etaty).

Na stanowiskach dydaktycznych pracowało 409 osób, w tym 238 (58,2%) kobiet. Widoczne duże dysproporcje w liczbie kobiet i mężczyzn występowały na tych stanowiskach wśród starszych lektorów (85,2% kobiet) i asystentów (62,4% kobiet).

2. Zarządzanie Uniwersytetem na wybranych poziomach zarządzania

2.1. Władze rektorskie pod względem płci

Od poprzedniego badania zmianie nie uległa dysproporcja ze względu na płeć na poziomie władz rektorskich, w których wszystkie stanowiska kadry zarządczej Uniwersytetu zajmowane są przez mężczyzn (7 osób). Obecny skład Kolegium Rektorskiego został wybrany na kadencję 2020-2024. W tym przypadku można mówić o maskulinizacji władzy Uniwersytetu.

2.2. Kluczowe funkcje na poziomie wydziałów a płeć

Dysproporcja ze względu na płeć zauważalna jest również w odniesieniu do kluczowych funkcji na poziomie wydziałów (na potrzeby niniejszego opracowania do wydziałów zaliczono również dwie jednostki: Szkołę Zdrowia Publicznego i Filię w Ełku). W kadencji na lata 2020-2024 na 17 wydziałów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, funkcje dziekanów (w Filii w Ełku i w Szkole Zdrowia Publicznego – dyrektorów), na większości wydziałów (11 na 17 funkcji) dziekanami są mężczyźni, a w 6 przypadkach kobiety. Składy kolegiów dziekańskich liczą łącznie 53 osoby, z czego reprezentacja mężczyzn to 31 osób (58 %), a kobiet 22 osoby (42 %). Kobiety najczęściej pełnią funkcję Prodziekan ds. kształcenia (8 osób). Na czterech wydziałach wszystkie funkcje w kolegium dziekańskim pełnią mężczyźni, a na dwóch wydziałach w kolegium dziekańskim są tylko kobiety. Szczegółowe dane na temat składu kolegiów dziekańskich poszczególnych wydziałów zawarte są w aneksie.

Tabela 2. Struktura kolegiów dziekańskich wydziałów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wg płci (kadencja 2020-2024)

Wydział	Dziekan*	Prodziekan ds. kształcenia*	Prodziekan ds. studenckich*	Prodziekan ds. rozwoju*	Prodziekan ds. rozwoju i promocji	Prodziekan ds. studenckich i kształcenia	Prodziekan ds. studentów anglojęzycznych i rozwoju	Prodziekan ds. rozwoju informatyki	Prodziekan ds. rozwoju Wydziału Medycyny Weterynaryjnej	Prodziekan ds. studiów	Prodziekan ds. rozwoju i współpracy	Prodziekan	Prodziekan ds. kształcenia i studentów	
Wydział Bioinżynierii Zwierząt	K	K	K											3 K 0 M
Wydział Biologii i Biotechnologii	K	K	M											2 K 1 M
Wydział Geoinżynierii	M	K	M	M										1 K 3 M
Wydział Humanistyczny	M	K	K		K									3 K 1 M
Wydział Rolnictwa i Leśnictwa	M	K	M											1 K 2 M
Wydział Lekarski	M					K	M							1 K 2 M
Wydział Matematyki i Informatyki	M	M	K					M						1 K 3 M
Wydział Medycyny Weterynaryjnej	M								K	M				1 K 2 M
Wydział Nauk Ekonomicznych	K	M	M											1 K 2 M
Wydział Nauk Społecznych	K	K	M											2 K 1 M
Wydział Nauk Technicznych	M	M	M								M			0 K 4 M
Szkoła Zdrowia Publicznego*	K	K	K	K										4 K 0 M
Wydział Nauki o Żywności	K	M	M											1 K 2 M
Wydział Prawa i Administracji	M	K	M	M										1 K 3 M
Wydział Sztuki	M											M		0 K 2 M
Wydział Teologii	M												M	0 K 2 M
Filia w Ełku*	M													0 K 1 M

* W przypadku Szkoły Zdrowia Publicznego i Filii w Ełku powołuje się dyrektora i wicedyrektorów, nie dziekana i prodziekanów

2.3. Kobiety i mężczyźni w radach dyscyplin naukowych

W kadencji trwającej do 31 grudnia 2022 r. na 423 osoby zasiadające w radach dyscyplin naukowych UWM w Olsztynie 183 osoby to kobiety, co stanowiło 43,3 % składu wszystkich rad dyscyplin. Biorąc pod uwagę funkcje kierownicze w radach, przewodniczącymi rad częściej byli mężczyźni (14 na 22 osoby, tj. 63,6%). W przypadku zastępców i zastępczyń przewodniczących rad częściej tę funkcję pełniły kobiety (10 na 18 osób).

Tabela 3. Kobiety i mężczyźni w radach dyscyplin naukowych (dane instytucjonalne)

	Przewodniczący/a	Zastępca/czyni przewodniczącego/ej	Liczba członków ogółem	w tym kobiety	w tym mężczyźni
Ekonomia i Finanse	K	K	15	9	6
Geografia Społeczno-Ekonomiczna i Gospodarka Przestrzenna	K	M	13	7	6
Historia	M	K	16	2	14
Inżynieria Lądowa, Geodezja i Transport	M	K	26	6	20
Inżynieria Mechaniczna	M	M	26	16	10
Inżynieria Środowiska, Górnictwo i Energetyka	M	M	29	17	12
Językoznawstwo	M	K	13	11	2
Literaturoznawstwo	M	Nie dotyczy	12	8	4
Matematyka	M	M	13	0	13
Nauki Biologiczne	K	K	29	18	11
Nauki Medyczne	M	K	28	11	17
Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach	K	Nie dotyczy	13	8	5
Nauki o Polityce i Administracji	M	M	12	2	10
Nauki Prawne	M	M	19	5	14
Nauki Teologiczne	M	M	14	3	11
Pedagogika	K	Nie dotyczy	16	13	3
Rolnictwo i Ogrodnictwo	K	K	29	17	12
Sztuki Muzyczne	M	Nie dotyczy	12	5	7
Sztuki Plastyczne i Konserwacja Dzieł Sztuki	K	K	13	8	5
Technologia Żywności i Żywnienia	K	K	23	16	7
Weterynaria	M	M	29	8	21
Zootechnika i Rybactwo	M	K	26	9	17
	10 K 12 M	13 K 6 M	423	183	240

2.4. Kobiety i mężczyźni w zespołach ds. dyscyplin naukowych

Na 24 osoby zasiadające do grudnia 2022 roku w zespołach ds. dyscyplin naukowych UWM w Olsztynie 9 osób to kobiety, co stanowi 37,5 % składu wszystkich zespołów ds. dyscyplin naukowych. Biorąc pod uwagę kwestię kierowania zespołami, w obu zespołach ds. dyscyplin naukowych funkcję tę pełnią mężczyźni.

Tabela 4. Kobiety i mężczyźni w zespołach ds. dyscyplin naukowych (dane instytucjonalne)

	Przewodniczący/a	Zastępca/czyni przewodniczącego/ej	Liczba członków ogółem	w tym kobiety	w tym mężczyźni
Zespół ds. Dyscypliny Filozofia	M	Nie dotyczy	12	4	8
Zespół ds. Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości	M	M	12	5	7
	0 K 2 M	0 K 1 M	24	9	15

Podsumowując, we władzach Uniwersytetu oraz w odniesieniu do kluczowych funkcji na poziomie wydziałów, radach dyscyplin naukowych, zespołach ds. dyscyplin naukowych mamy do czynienia z nierównością oraz niedoreprezentowaniem kobiet. Funkcje decyzyjne zajmują mężczyźni i dominują liczbowo.

3. Aktywność naukowa (staże, granty) i udział w szkoleniach kobiet i mężczyzn na Uniwersytecie

W 2022 roku 299 osób zatrudnionych na Uniwersytecie złożyło wnioski o krajowe granty naukowe. 190 (63,55%) z tych wniosków zostało złożonych przez kobiety – nauczycielki akademickie. Biorąc pod uwagę fakt, że kobiety stanowią 52,1 % osób pracujących jako nauczyciele/nauczycielki akademickie, można mówić w tym obszarze o większej aktywności kobiet (w porównaniu do mężczyzn).

Przewaga kobiet była również widoczna, jeśli chodzi o uzyskane przez osoby zatrudnione na Uniwersytecie krajowe granty naukowe. Mianowicie, na 44 uzyskane granty, 27, tj. 61,4% uzyskały kobiety.

Kobiety były ponadto bardziej aktywne, jeśli chodzi o szkolenia organizowane przez Uczelnię. Wzięło w nich udział łącznie 855 kobiet i 368 mężczyzn. Kobiety stanowiły więc 69,9% osób, które uczestniczyły w takich szkoleniach.

4. Wynagrodzenia pracowników na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych z uwzględnieniem płci

Zestawienie danych dotyczących średnich wynagrodzeń zasadniczych z podziałem na kobiety i mężczyzn wraz z informacjami na temat liczby zatrudnionych kobiet i mężczyzn i sumy etatów zawiera tabela 5.

Tabela 5. Wynagrodzenia kobiet i mężczyzn w grupach osób zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, badawczych i dydaktycznych

	KOBIEТЫ		MĘŻCZYŹNI		Różnica średniego wynagrodzenia (K-M)
	Suma etatów	Średnie wynagrodzenie zasadnicze w zł	Suma etatów	Średnie wynagrodzenie zasadnicze w zł	
NAUCZYCIEL AKADEMICKI	855,263		796,224		
PRACOWNIK BADAWCZO-DYDAKTYCZNY	631,917	5665,61	633,917	5741,99	-76,38
adiunkt (dr hab.)	54	5 770,37	56,167	5 774,24	- 3,87
adiunkt	282	5 507,65	193,5	5 515,04	- 7,39
asystent (dr)	43,25	4 127,98	45	4 233,90	- 105,92
asystent	54,167	3 822,70	37	3 886,51	- 63,81
profesor uczelni	151,5	6 600,01	183	6 653,58	- 53,57
profesor	47	8 164,94	119,25	8 388,65	- 223,71
PRACOWNIK BADAWCZY	14,928	7154,73	13,057	6778,00	+378,73
adiunkt	3,25	7 578,00	1	5 365,00	+ 2 213
asystent (dr)	1	7 703,00	3,3	6 787,11	+ 916
asystent	4,678	3 757,40	3,59	4 280,12	- 512,72
profesor	2	9 580,50	4,167	10 679,75	- 1099,25
PRACOWNIK DYDAKTYCZNY	208,418	4615,13	149,25	4667,72	-52,59
adiunkt (dr hab.)	2	5 755,50	4	5 762,67	- 7,17
adiunkt	67,751	5 296,76	66,25	5 276,14	+ 20,62
asystent (dr)	17,167	4 095,60	11,5	3 949,92	+ 106,08
asystent	84,5	3 657,37	51,5	3 615,63	+ 41,74
lektor	5	3 835,83	2,5	3 817,67	+ 18,16
adiunkt kliniczny	2	5 101,50	1	5 440,00	- 338,50
trener	6	4 687,67	5	4 562,00	+ 125,67
starszy lektor	23	4 490,78	4	4 917,75	- 416,97

Jak wskazują dane zestawione w tabeli 5, w grupie osób pracujących na stanowiskach badawczo-dydaktycznych średnie wynagrodzenie zasadnicze kobiet było o 76,38 zł niższe niż średnie wynagrodzenie mężczyzn, przy czym największe różnice występowały wśród profesorów (223,71 zł) i asystentów ze stopniem doktora (105,92 zł). Należy zaznaczyć, że **w porównaniu do poprzedniego, 2021 roku, różnice w średnich wynagrodzeniach zasadniczych kobiet i mężczyzn uległy w tej grupie zmniejszeniu**. Mianowicie, różnica w średnim wynagrodzeniu kobiet i mężczyzn na stanowiskach badawczo-dydaktycznych wynosiła w 2021 roku 477,11 zł, a w grupie profesorów – 302,05 zł.

W grupie pracowników badawczych (których liczba jest stosunkowo mała – w porównaniu do pozostałych obu grup), wyższe wynagrodzenia miały kobiety, i była to różnica dość znacząca, sięgająca 378,73 zł. Największe różnice na korzyść kobiet występowały tu w grupie adiunktów (2213 zł). Z kolei w grupie profesorów odnotowano wyższe średnie wynagrodzenia zasadnicze mężczyzn (różnica – 1099,25 zł). **Podobnie jak w przypadku osób zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, w porównaniu do roku 2021 roku, nastąpiła poprawa sytuacji kobiet w obszarze średniego wynagrodzenia zasadniczego** (stan na dzień 31.12.2021 roku wskazywał, że to mężczyźni zarabiali średnio o 607,63 zł więcej – średnie wynagrodzenie zasadnicze).

W grupie pracowników dydaktycznych różnica w średnich wynagrodzeniach zasadniczych kobiet i mężczyzn była niewielka i wynosiła zaledwie 7,17 zł na korzyść

mężczyzn. Odnotowano tu wyższe średnie zasadnicze wynagrodzenia kobiet wśród trenerów (różnica: 125,67 zł), asystentów ze stopniem doktora (różnica: 106,08 zł), asystentów (różnica: 41,74 zł), adiunktów (różnica: 20,62 zł) i lektorów (różnica: 18,16 zł). Z kolei mężczyźni mieli wyższe średnie wynagrodzenia zasadnicze wśród starszych lektorów (różnica: 416,97 zł) i adiunktów klinicznych (różnica: 338,50 zł).

Podsumowując, istnieją większe i mniejsze różnice w średnich wynagrodzeniach zasadniczych kobiet i mężczyzn będących nauczycielami/nauczycielkami akademickimi i zależą one od zajmowanego stanowiska. Najmniejsze różnice odnotowuje się wśród osób zajmujących stanowiska dydaktyczne (na korzyść mężczyzn), a największe na stanowiskach badawczych (na korzyść kobiet). **Dostrzec wciąż można duże dysproporcje na korzyść mężczyzn w średnich wynagrodzeniach zasadniczych w grupie profesorów (różnica: 661,48 zł) oraz na korzyść kobiet w grupie adiunktów (różnica: 742,08 zł) i asystentów ze stopniem doktora (różnica: 318,55 zł). Należy jednak przy tym zaznaczyć, że w porównaniu do roku 2021, różnice te ulegają zmniejszeniu.**

Bardziej szczegółowe zestawienie dotyczące średnich wynagrodzeń zasadniczych kobiet i mężczyzn na poszczególnych stanowiskach bez podziału na charakter pracy (badawczo-dydaktyczna, badawcza, dydaktyczna) zawarto w tabeli 6.

Tabela 6. Średnie wynagrodzenia zasadnicze kobiet i mężczyzn na wybranych stanowiskach bez podziału na grupy stanowisk (badawczo-dydaktyczne, badawcze, dydaktyczne)

	KOBIEТЫ		MEŃCZYŹNI		Różnica średniego wynagrodzenia (K-M)
	Suma etatów	Średnie wynagrodzenie zasadnicze w zł	Suma etatów	Średnie wynagrodzenie zasadnicze w zł	
profesor	49	8 872,72	123,42	9 534,20	- 661,48
profesor uczelni	151,5	6 600,01	183	6 653,58	- 53,48
adiunkt (dr hab.)	56	5 762,94	60,17	5 768,46	- 5,52
adiunkt	353	6 127,47	260,75	5 385,39	+ 742,08
asystent (dr)	61,42	5 308,86	59,80	4 990,31	+ 318,55
asystent	143,35	3 745,82	92,09	3 927,42	- 181,60

4. Osoby studiujące w 2022 roku wg płci

Na Uniwersytecie studiowało 15 910 osób. Jak pokazują dane zawarte w tabeli 7, kobiety stanowiły 60,7% osób studiujących.

Odsetek kobiet na studiach stacjonarnych wynosił 62,4%. Był on zbliżony do tego, jaki odnotowano w roku 2021. Wtedy na studiach stacjonarnych studiowało 13 352 osób, a 61,3 % stanowiły kobiety.

Jeśli chodzi o studia niestacjonarne, na których na koniec grudnia 2022 r. łącznie studiowało 3119 osób, odsetek kobiet był niższy i wynosił 53,9%. Podobnie jak w poprzednim roku (Plan Równości Płci dla UWM, 2022), odsetek kobiet różnił się na poszczególnych wydziałach. Do najbardziej sfeminizowanych wydziałów/jednostek należą następujące: Szkoła Zdrowia Publicznego (85,6% kobiet), Wydział Bioinżynierii Zwierząt (80,2%), Wydział Medycyny Weterynaryjnej (80,1%), Wydział Nauk Społecznych (78,6%) i Filia w Ełku

(75,9%). Z kolei najmniejszy odsetek kobiet odnotowano na Wydziale Nauk Technicznych (8,2%) oraz na Wydziale Matematyki i Informatyki (11,9% kobiet).

Warto też zaznaczyć, że na niektórych wydziałach widoczne są duże dysproporcje w liczbie kobiet i mężczyzn w zależności od studiowanego kierunku. Za przykład posłużyć może Wydział Humanistyczny, w przypadku, którego duża przewaga (liczebna) kobiet występuje na Logopedii, a z odwrotną sytuacją mamy do czynienia na Historii. Dostęp na studia opiera się na kryteriach wolnych od dyskryminacji wobec obu płci, tym niemniej obserwować można większe zainteresowanie osób określonej płci konkretnymi kierunkami. Może to wynikać nie tylko z predyspozycji osobowościowych, uzdolnień czy zainteresowań konkretnych osób, ale też utrwalonego stereotypowego postrzegania roli kobiety i mężczyzny. Zmiana w tym obszarze wymagałaby pracy na rzecz zwiększenia świadomości i otwartości młodego pokolenia (działania edukacyjne w przedszkolach, szkołach, kampanie społeczne).

Tabela 7. Liczba osób studiujących na wydziałach UWM w 2022 roku wg płci

Lp.	Wydział	Studia stacjonarne			Studia niestacjonarne			ŁĄCZNIE			Odsetek kobiet
		ogółem	K	M	ogółem	K	M	Ogółem	K	M	
1.	Bioinżynierii Zwierząt	437	370	67	89	52	37	526	422	104	80,2
2.	Biologii i Biotechnologii	336	238	98	0	0	0	336	238	98	70,8
3.	Geoinżynierii	970	486	484	372	132	240	1342	618	724	46,1
4.	Humanistyczny	1357	902	455	39	27	12	1396	929	467	66,5
5.	Rolnictwa i Leśnictwa	542	288	254	117	29	88	659	317	342	48,1
6.	Lekarski	887	565	322	0	0	0	887	565	322	63,7
7.	Matematyki i Informatyki	742	102	640	219	12	207	961	114	847	11,9
8.	Medycyny Weterynaryjnej	1047	839	208	0	0	0	1047	839	208	80,1
9.	Nauk Ekonomicznych	1373	781	592	706	436	270	2079	1217	862	58,5
10.	Nauk Społecznych	1180	929	251	476	373	103	1656	1302	354	78,6
11.	Nauk Technicznych	402	39	363	255	15	240	657	54	603	8,2
12.	Szkoła Zdrowia Publicznego	618	529	89	0	0	0	618	529	89	85,6
13.	Nauki o Żywności	269	167	102	86	57	29	355	224	131	63,1
14.	Prawa i Administracji	2036	1357	679	760	549	211	2796	1906	890	68,2
15.	Filia w Ełku	282	214	68	0	0	0	282	214	68	75,9
16.	Sztuki	186	122	64	0	0	0	186	122	64	65,6
17.	Teologii	127	54	73	0	0	0	127	54	73	42,5
Ogółem		12791	7982	4809	3119	1682	1437	15910	9664	6246	60,7